

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya : A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő. <i>Egyéb hirdetéseknek:</i> egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.— fél oldal 16.— nyolcad oldal ... 4.— A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	--	--

A róm. kath. kántortanítók osztozkodási ügye.

(Barabás György sárvári főhercegi isk. igazgató előadása a kath. tanítók nagybizottságának f. hó 22-iki ülésén.)

A r. kath. kántortanítók legnagyobb része régóta óhajtja, hogy helyváltoztatások alkalmával történni szokott ugynevezett osztozkodásra vonatkozólag végre-valahára hatósági rendelkezések lépjenek életbe és emelkedjenek jogerőre.

Legegyszerűbben lehetne ez óhajnak megfelelni, hogy minden egyházmegyében az egyházközségeknek a plébániák anyagi ügyeire vonatkozó rendelkezései, különös tekintettel a haszonélvezet idejére, a visszas állapothoz megszüntetése céljából a betöltendő tanítói és kántortanítói állásokra is kiterjesztetnének.

Támaszkodva azon tapasztalatra, hogy a tanítói és kántortanítói állások nem, hogy javulnának anyagilag, hanem (különösen szegényebb helyeken) a folytonos helyváltoztatás miatt még a jobban javadalmazott állások is mindinkább hanyatlának, úgyannyira, hogy a rendszertelen gazdálkodás folytán maoholnap már ezek is alig fogják a megélhetést biztosítani, óhajtandó a tanügy érdekében is, hogy határozatilag kimondassék, miszerint a tanítók őszi szalmájukat el nem adhatják, és a tanítói birtokon összegyűlt trágyát más célra, mint a tanítói birtok javítására nem fordíthatják. A szombathelyi egyházmegye zalaegerszegi kerületi papsága az 1893-ik év őszén megtartott koronáján ily értelemben egy indítványt terjesztett a múlt év október hó 11-én Istenben boldogult Hidassy Kornél megyés püspökhöz, a ki — maga is jól ismervén a körülményeket — így nyilatkozott: «Részemről is fölötte kívánatosnak tartanám, hogy a tanítói javadalmak fekvőségeinek okszerű művelése és javítása tekintetéből az egyházi javadalmak ezélszerű kezelésére vonatkozó egyházi rendelkezések alkalmazást nyerjenek és e végett óhajtanám tudni azt is, a gyakorlatban minő eljárás

érvényesül a tanítói birtokok átadása — átvétele alkalmával». Ezt a kívánságát fejezte ki a boldogult püspök, a ki még az ügyet olyképpen vélte legjobban keresztülvihetőnek, ha a tanítói, illetőleg a kántortanítói díjlevélben, mivel — szerinte — ez fétoldalt szerződés érvényével bír, egyik pontjában a fent érintett kötelezettség a tanítóra nézve kimondatik, vagy más kötelező nyilatkozatra foglaltatik.

A zalaegerszegi kerületi papságnak fent említett indítványát a püspök rendelete folytán a kerületi koronák beható eszmecsere tárgyává tették. A beérkezett jegyzőkönyvekből arról győződött meg a kegyes főpásztor, hogy a kerületek egyhangulag óhajtják, miszerint az egyházközségek a plébániák anyagi ügyeire vonatkozó rendelkezései a betöltendő tanítói, illetőleg kántortanítói állásokra is kiterjesztessenek, és tekintettel arra, hogy a legtöbb jegyzőkönyv tanúsága szerint ez az eljárás már gyakorlati alkalmazást is nyert. Szombathelyen 1894. évi július 8-án 1645. sz. a. kelt intézkedésével főhatóságilag elrendelte, hogy az egyházmegyéje részére kiadott «Instructio» előírásai jövőben a tanítói javadalmakra nézve is alkalmazást nyerjenek és szigorúan betartassanak.

A tanítói birtokok haszonbérbe adásánál a tanítók, illetőleg kántortanítók a bérszerződés kellő felügyelet gyakoroltatása végett az iskolaszékek mindenkor tartoznak bemutatni a tanítói, illetőleg kántortanítói változásoknál a birtokot és annak tartozékait, úgyszintén az iskolai gondnok, mint az iskolaszék megbízottja vegye és adja át, a ki ezen eljárásáról a leltári kimutatások és jegyzőkönyvek bemutatása mellett az iskolaszék legközelebbi ülésén beszámolni tartozik.

Továbbá : a püspök az iskolaszékeknek szoros kötelességévé tette, hogy a tanítói birtokoknak lelkiismeretes kezelésére és jókarban tartására kiváló gondot fordítsanak s lehetőleg ellenőrizzék. A mennyiben pedig azt tapasztalják, hogy a javadalmak elhanyagoltatnak, a bajok megszüntetése iránt első sorban a saját hatáskörükben intézkedjenek, s ha figyelmeztetéseik eredmény-

telenek lennének, a további intézkedés végett az egyházmegyei főhatóságokhoz haladéktalanul tegyék jelentést.

Ily értelmű egyházi főhatósági rendeletre van szükség minden egyházmegyében.

(Folytatása következik.)

Ujítások a természettudományok tanításánál.

A természettudományok tanításának ez elje szép és magasztos: veszedelmessé válik akkor, ha végeztelje vallásellenes. A természettudományokat számpüzní nem akarjuk, csak vallásunk tanáival összeegyeztetni s ebben különbözünk az állami iskoláknál működő liberális tanítóktól. Ok lássák, Nekünk kötelességünk a gyermekeket ezen egészségtelen befolyástól távol tartani.

Lássunk néhány ily téves állítást.

1. A tanítás tekintse az embert «a természet tagjának». Ez annyit jelent magyarul: Természet, te adsz nekem, én adok neked és megfordítva. Ez egy «személyes viszony» és egy filozofiai tévedés.

2. A természet ismeretét kövesse a természet iránti szeretet. — Ez szép és igaz, de túlzásba vite nem helyes. — Ha a szeretetet keresztül vesszük, nem lesz ember, ki marhat öljön, nem lesz ember, ki lát vágjon stb. Minden úgy van berendezve, hogy az embernek szolgáljon és neki hasznára legyen és az ember megvesse ezt a hasznát? Akkor aztán a halászkok né halászszeretnek, a bányászok né bányászszeretnek, hogy az «aldást hozó természet» kielégítésére is jusson valami.

3. Ezen szeretet open úgy, mint a felebaráti szeretet, legyen általános. Tehát szeressük a legutaltatosabb dolgokat is.

4. «Az így nyújtott természetrajzi oktatás az erkölcsi jellem képzésére alkalmas.» Ezt mindnyájan nem írjuk alá. A búzaszem megörölséhez két malomkő szükséges: a jellemképzéshez szükséges, hogy az ember emberek között mozogjon és magát embertársaival szemben fölfegyverezze. A természetimádó ugráljon a természet körül, mint a bálványimádó bálványa körül: a holt természet semminemű jellemet nem ajándékozik. A szobrász az élettelen kőnek kölesönözhet emberi alakot, a holt kő azonban a szobrásznak semmit sem.

Látjuk, hogy az ily tanításnak nincs filozofiai alapja. Csak személyek között lehet személyes viszony, nem pedig személyek és élettelen tárgyak között.

E kérdés feszegetése pedagógiai szempontból is fontos. Jellemtelen korunkban mindenféle eszköz után nézünk, hogy az emberiséget megjavítsuk és figyelmen kívül hagyjuk az öröktől fogva jó eszközöket. Ha a természetrajzi tárgyak tényleg oly alkalmasak a jellemképzésre, akkor az azokkal foglalkozóknak valóságos angyaloknak

kellene lenniök, pedig jól tudjuk, hogy a természettudósok, botanikusok, orvosok stb. között épen úgy kapunk jellemtelen embereket, mint a boros asztal mellett ülök között.

A tisztelt olvasó bizonyára azt fogja gondolni, hogy én ellensége vagyok a természettudományoknak, holott azokban is van vallás-erkölcsös momentum. Kiki gondolja a magátét, én azt állítom: «a gyümöleséről ismerjétek meg». Humboldt, Darwin, Häckel, Goethe stb. példája mutatja, mily kevésse jellemképző a természet tanulmányozása. Emlékezzünk csak Humboldtra. Ezen férfiu a természettudományok szeretete által a hitelenség aldozatává lett. Grau barátja azt írja neki Ohioból (Eszak-Amerika) 1852-ben: «Különös, hogy a nagy természetvizsgálók és filozofusok, kik életüket a természeti erők kutatására fordítják, közönyösek lelki sorsuk iránt. Oh, kedves titkos tanácsos úr, nélkülük, ki a Gologothán érettünk meghalt, minden tudományunk daczára szerencsétlenek vagyunk . . .» Humboldt megvetéssel jegyző a levél oldalára e szavakat: «Megtérítési kísérlet Ohio államból» és a levelet, mint «pszichológiai csodabogarat» Varnhagen barátjának küldé e szavak kíséretében: «Az öregségnek, többek között azon árnyoldala is van, hogy az ember ily kísértéseknek van kitéve». A következő levélben azonban már «unalmas élete czéltalanságáról panaszkodik». «Életem egyhangú és szomorú, et mourant, avant le principe . . .» «Még jobban megnehezíti életemet az emberekkel való érintkezés!» «Kozmos»-ában a «teremtő» vagy «Isten» szó egyetlen egyszer sem fordul elő.

Támpontok nélkül nem állhat meg a természettudomány. A szociális kérdést például mindenkép meg akarják oldani, de nem a kereszténység szellemében. Az embert a természettel szorosabb függösbe akarják hozni. Ezen harcnak témái: Istentől megszabadítani a vallást (liberalizmus), a világ istenítése (pautheizmus), az áldásthozó természetnek dicsőítése (naturalizmus). Mayer, a nagy fizikus erről így nyilatkozik: «A darvinizmusnak csak azért van oly sok híve, mert kitünő töké az atheizmus számára».

A természettudományok tanításánál, mi legyen a katolikus tanító álláspontja? Mi a természeti testeket hasznuk vagy kárjuk szerint osztályozzuk, a nélkül, hogy ostoba szerelmesek lennénk. A hol természeti testeket ápolni és fejleszteni kell, ott minden utógondolat nélkül teszszük.

Az oktatás terén az első fokozat: a tárgyak leírása, hasznuk, kárjuk, alkalmazásuk.

A második fokozat az esztetikai megfigyelés. De Maistre azt mondja: «Ha fiatal emberek fizikát és kémiát tanulnak, mielőtt a vallásban és erkölcsben elég szilárdak lennének, akkor hamarabb küldenek a nép nyakára akadémikusokat, mint hittérítőket és az eredményt meglátják». Szensualizmus, materializmus, pantheizmus az egyoldalú képzésnek eredményei. A természet nem bálvány, mely előtt az ember leboruljon.

hanem legyen lépeső, mely Istenhez vezet. Ebben van az állami és katolikus iskolában előforduló természettudományok tanításának különbsége.

A.

Jegyzőkönyv

a magyar kath. tanítók országos bizottságának tanügyi tanácsa által Budapesten, a Szent-István-Társulat palotájában 1901 június 26-án megtartott üléséről.

13. Elnök bemutatja a *Pozsonyiédei róm. kath. Népmecélok Egyesülete* központi bizottságának átiratát, melyben arra kéri a tanügyi tanácsot, hogy az országos tanítói nyugdíj végrehajtó-bizottságába a katolikus tanítóság képviseltetéséről gondoskodjék. Határozatott:

Az 1879. évi 35111. sz. miniszteri rendelete szerint a köztörvényhatóságok keretében működő elsőfokú nyugdíj-bizottságban a katolikus s általában felekezeti főhatóságok is két taggal voltak képviselve, 62876/1893. sz. miniszteri körrendelettel ezen bizottság működési köre hatályt veszve, a nyugdíjügyek elintézése kizárólag a miniszterium keblében működő és a tanítói nyugdíjtörvény végrehajtására kirendelt bizottságra utaltatott, még pedig úgy, hogy a katolikus tanítók ezreit ezen bizottságban egy tag sem képviseli, a felekezeti-külső iskolák tanítóit azonban igen. Miért is a tanács elnöksége a nagyméltóságú püspöki kar útján hódolatlejtés föliratban kéri a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy az országos tanítói nyugdíj végrehajtó-bizottságába a katolikus tanítók kelő képviseltetését elrendelni kegyeskedjék.

14. *Ember Károly* világi elnök a kántortanítók osztozkodására vonatkozólag indítványozza egy tervezet kidolgozását, melyben biztos útmutatás adassék a helyet változtató tanítónak, esetleg az elhalálozott tanító özvegyének, hogy utódjával úgy a készpénzfizetést, mint a szántóföld, rét és erdő póvedelmét, tekintettel a velőmag és munkáltatásra, a különböző terményeket, tűzifajárandóságot, tekintettel a téli hónapokra s egyéb illetményeket — a nagy szünidőre való határozott állásfoglalással — mindent kellően indokolva, miként lehetne a legméltányosabban és legigazságosabban fölosztani. Határozatott:

A kérdés megoldását a tanügyi tanács nagyon aktuálisnak s nagyon sürgősnek tartja, mihez képest megbizzza *Barabás György* sárvári igazgató-tanítót, hogy a hazai tanítók és kántorok, illetve kántortanítók osztozkodására vonatkozólag egységes tervet készítsen s azt a f. évi agasztusi gyűlés előtt alapszabályaink értelmében az elnökséghez nyújtsa be.

15. *Ember Károly* világi elnök indítványozza az elhalt tanító özvegyének felvételi haszonélvezete körüli teendőik rendezését. Határozatott:

Az 1868-iki XXXVIII. t.-cz 140. §-ának rendelkezésénél fogva a tanító halála esetén özvegye és árvái a halálozás napjától számítandó fél évig az egész fizetést és lakást élvezik, az 1899. XXVI. t.-cz. 1. §-a szerint pedig fenti törvény a hitfelekezetek s így a katolikus iskolák tanítóira is ki lett terjesztve. Ezen törvények értelmében tehát a magyarországi felekezeti és községi iskolák tanítóinak özvegyei jogosítottak a felvételi illetmény és lakás élvezetére. De mivel mindezen törvények ellenére az özvegyek felvételi ellátásának haszonélvezetében többször kárt szenvednek: *Dreisziger Ferenc* kalocsai képzőintézet tanár megbizatik: egy memorandumban az özvegyi ellátás kiszolgáltatásánál fölmerülni szokott törvénytelen ségek fölűntetésével: kimutatni a leghelyesebb eljárást, melylyel a gyakori zavarok véglegesen megszüntethetők volnának.

16. *Ember Károly* világi elnök fölhívja a tanügyi tanács ügyelmét azon visszára állapotokra, mely a nógrádmegyei felekezeti-külső tanító-egyletben miniszterileg jóváhagyott alapszabályaik szerint létesült. Ezen alapszabályoknál fogva az egyesületnek az állam által segélyezett iskolák tanítói mindnyájan kötelezőleg tagjai. Miért is az egyesület elnöke értesítette az államsegélyes katolikus

iskolák tanítóit is, hogy az egyesületbe, mint kötelezett rendes tagok föl vannak véve s fölhívta őket a törzskönyvhöz szükséges adatok beszoállítására. Határozatott:

A magyar katolikus tanítók országos bizottságának tanügyi tanácsa ezen törvénypró eljárás ellen tiltakozik s a nagyméltóságú püspöki kar közbenjárásával: kérvényben keresi meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, hogy a nógrádmegyei tanfelügyelőség útján utasítsa a nógrádmegyei (felekezeti-külső) tanító-egyletet alapszabályaik megváltoztatására, az elnökséget pedig a kibocsátott fölhívás visszavonására.

17. A katolikus tanítók országos bizottsági gyűlése megtartásának idejére s tárgysorozatára nézve határozatott:

Alapszabályaink értelmében az agasztusi országos (százasi) bizottsági gyűlés jelzett hó 22-ik napjára tüzetett s a következő tárgysorozattal: a) A katolikus tanítók képzőintézeti rendszabályok és képe-sítő vizsgálatok szabályzata. Előadó: *Dóbróssy Alajos*. b) A katolikus népiskolákkal kapcsolatos gazdasági (ismételő) iskolák szervezete és azok tanyterve. Előadó: *Ujláky Géza*. c) A kántortanítók osztozkodási ügye. Előadó: *Barabás György*. d) Az elhalt tanítók özvegyeinek felvételi jutaléka. Előadó: *Dreisziger Ferenc*.

18. Az elnök közönetet mond a tanácstagoknak, a miért oly szép számmal jelentek meg s a tanácskozás eredményét nagy tudásukkal és szakértelmükkel emelték. A tárgysorozat ki levén merítve, az ülést bezárja.

Kiműt.

Dr. Steinberger Ferenc,
egyházi elnök, nagyváradi kanonok.

Ember Károly,
világi elnök.

Számbororszky Rezső,
elnöki titkar.

A kath. tanító és tanítónőképző-intézetek rendtartásának tervezete.

(Javaslat.)

9. §. Esti ima után mindenki tartozik lefeküdni, a fennmaradás ritkán s csak az előjáróság engedelmével lehet. Alvás idején beszélgetni, járni-kelni, vagy a hálótermekben megkivántató esendét bármilyen módon megzavarni, a többiek nyugalmának megóvása érdekében tilos. A növendékek, az év elején számukra kijelelt ágyneműt és hálóinget kivüli szennyes ruhát, vagy más tárgyat az ágyban tartogatni, elközbzás terhe alatt tilos. Szellőztetés céljából a hálóterem ablakai egész napon át nyitva tartatnak, egyébként pedig az ablakok bezárása vagy felnyitása a felügyelő tudtával és beleegyezésével történhetik. Öltözködés és vetkőzés a szemérem szigorú szemmel tartásáival történjék és tisztasági szempontból tartozik minden növendék, minden hónap utolsó szombatján ágyneműt tisztába tenni, a szennyeset pedig a többi szennyesrel és ruhajegyzékkel együtt mosás végett átadni. A mosdóhoz valamint a ruha- és cipőtisztításhoz szükséges eszközök a ruhaszekrénynek e célra szolgáló fiókjában tartandók és a növendékek által annak idejében használatba veendőek. A hálótermekben rend- és tisztaság fentartásáért a hálóterem-felügyelők felelősek, a kiknek e tekintetben mindenki engedelmeskedni tartozik.

10. §. A ruhatarban minden növendék rendelkezésére áll egy elzárható ruhaszekrény, ruhaneműek és tisztogatási eszközök tartására. Ezen ruhaszekrény belső oldalára köteles minden növendék ruháiról szóló pontos leltartat ki függeszteni. Az utazásnál használatos ládák és bőröndök üresen, a tulajdonos nevének megjelölésével és sorrendben a padláson helyeztetnek el, hol a tisztaságra szintén ügyelni kell. Pénzt, vagy egyéb érték tárgyat a ruhaszekrényben elhelyezni, vagy magánál tartani senkinek sem szabad, hanem az előjáróságna letétbe

hozzeszedők és a szükség szerint az illetők rendelkezésére bocsáthatók.

— II. S. Egészségi szempontból kötelesek a növendékek legalább is minden vasárnap reggel tiszta fehérnemű ruhákat váltani és a használtakat ruhajegyzéküknek megfelelőével, melyen egyúttal nev és ruhaszám pontosan kitűndő, a meghatározott időben mosásba adni. Egyszere a szennyes agyutrakók kivül csak 1 darab nappali, 1 darab éjjeliing, 1 darab alsó nadrág, 3 darab zsebkendő, 1 darab törülköző, 2 pár kápcza vagy harisnya, 2 darab galér és 1 pár kékeltő adható mosásba. E számot meghaladó fehérneműk mosatásáról meg külön díjakért sem gondoskodik az eljáráóság. (Folyt. köv.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A liptómezei róm. kath. tanítóegyesület s ennek testvéregyesülete a lptómezei róm. kath. tanítók öregeinek s árvalmá gyámegyesülete 1. évi szeptember 12-én délelőtti 10 órakor a fenyőházai róm. kath. népiskolában együttes rendes közgyűlést meg fogja tartani, melyre van szentesünk t. kártyás urat tiszteletteljesen meghívni. Táragsorozat: Ünnepeies szentmise. (A gombási pléb. templomban.) I. 1. Hlneki megnyitó és jelentés, 2. a múltévi közgyűlés könyvének felolvasása és hitelesítése, 3. pénzületi előadás, aronán nevű és függő méhköpi» bemutatása, tartja a kópák feltalálaja és készítője főt, Hattyar István nagybörövényi plébános úr, 4. gyakorlati tanítás az irvoalvasás köréből, melyben saját módszert bemutatja, id. Mattyosovszky Ernyes udrófalvi tanító úr, 5. pénztáros jelentése a pénztár állapotáról, 6. az orsz. róm. kath. és gör. kath. tanítói segélyalap lptómezei gyűjtőbizottságának jelentése, 7. Zigmándi-lele fellátimnak bemutatása Lábay János rozsahegyi fu skóliai tanító úr által, 8. az egyesület választmányának pótllása, 9. tagsági díjak beérkezése, 10. indítványok. II. 1. Gyámegyesületünk ügyének tárgyalása, 2. tagsági díjak beérkezése. Az orsz. róm. és gör. kath. tanítók segélyalapjának és az «Értvös-alap» tagjai — hogy a gyűjtő-bizottság a penzi kelő időben rendelkezése helyére eljuttathassa, köli, hogy e gyűlésben tagdíjajkat beértessek. Rozsahegyen, 1901. évi augusztus hó 24-én. Kekat Agoston, együttes elnök. Korbász Vendel, tanítóegyesületi jegyző. Dvorszky Agoston, gyámegyesületi jegyző. Megyénk felső és középszintű jövő kártársaink sziveskedjenek «Gombás» megálónhelyen leszállani.

IRODALOM.

Megjelent a Dreisziger-féle «Uj magyar ABC- és Olvasókönyv» és a szerző által megírt Vezérkönyv a Szent-István-Társulat új ABC-jéhez. Az ABC- és Olvasókönyv ára 40 fillér s a Vezérkönyv 1 kor. 20 fillér. Mind a két könyvből azonban bevezetés céljából a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala a legnagyobb készséggel küli tiszteletpéldányt. Az új ABC- és Olvasókönyv könyveg «új» a maga nemében, mert az írás-olvasást a nyomtatott nagy betűkkel kezdi. Mi már egy alkalommal röviden igen előnyösen ismertettük e könyv sajátosságát s felhívtuk azokra a tanítériali figyelmét s most, hogy a könyv a «sajtó» elhagyta, magának a szerzőnek adjuk át a szót, ki a következő hatalmas előszóval bocsátja közre művét:

«Nem azért szerkesztettem új ABC-met, hogy az amagyi is állító ABC-irodalmat egy könyvvel szaporítsam; hanem azért, hogy az írás és olvasás tanítását — ha sikerül — valamivel előbbre vigyem.

Az ABC-ben és a vezérkönyvben föltalálható rendszert és módszert először kis leányomán próbáltam ki, 1879 év alatt tanítottam meg ez úton többekonyan olvasni és elfogadhatóan írni. Simonyi Zsigmond dr. egyetem tanár, kivül rendszerem lényegét közöltem, 1901 márczus 2-án ezeket írja nezem: «A józan ész azt mondja, hogy t. Tanár úrnak tökéletesen igaza van mindenben. Kétféle paedagógusunk, Kármán Mór, annak idején valan. annyi gyereket úgy tanította olvasni s írni ezéjzattal szerkesztette az Eggenbergereknél megjelent

Arany-ábécze függelékét. Őt követve, én is úgy tanítottam íthon olvasni fiamat és leányomat s mondhatom, jáltsza megtanulták». Ez a nyilatkozat s az a körülmény, miről a Magyar Paedagógia ez évi júniusi számából értesültem, hogy a jenaiai gyakorlóiskolája is hasonló menetet követ az olvasás tanításában, teljesen megerősít a hitemben, hogy helyes úton járok.

De mert sohasem rokonszenveztem a gyors és nagy eredményekkel, az ABC-t úgy osztottam be, hogy a haladás lassúbb menetű, de annál biztosabb legyen. A normálszavak módszerét is azért alkalmazom e vezérkönyvben, mert ezt az eljárást tartom a legjobb irvoalvasalási módszernek; mert a gyermek — tapasztalástól tudom — ezen az úton sokkal biztosabban ismeri meg a betűt és sokkal könnyebben tanulja meg az összefüggő, folyékony olvasást. Azt azonban egy szóval sem mondom, hogy más módszerrel nem lehet megtanítani a gyermeket az írásra és olvasásra: s egyenesen kijelentem, hogy ABC-m sikerét egy pillanatra sem kötöm a normálszavak módszeréhez, mert az újítás nem ebben van, hanem a betűfajok elrendezésében. Ennek a diadalában azonban erősen hiszek. Isten velünk!»

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent:

Katholikus népiskolai tankönyvek.

- I. *Győrffy János.* Földrajz a kath. népiskolák számára. Kötve 20 f.
- II. — A magyarok története a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- III. — Természetrájz a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- IV. — Természettan és vegytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- V. *Hámori Márton.* Alkotmánytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- VI. *Bertalan Vince.* Számítan. I. füzet. A kath. népiskolák II. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VII. — Számítan. II. füzet. A kath. népiskolák III. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VIII. — Számítan. III. füzet. A kath. népiskolák IV. oszt. számára. Kötve 20 f.
- IX. — Számítan. IV. füzet. A kath. népiskolák V—VI. oszt. számára. Kötve 20 f.

Továbbá megjelent:

Győrffy János. Számítan és mértan a gazdasági és ismétlő-iskolák számára. (A val-lás- és közoktatásügyi miniszteriumtól 2440/1901. sz. a. engedélyezve.) Ara kötve 80 f.

Kivánatra mutatványpéldánnyal bevezetés céljából úgy az itt fölsorolt vagy bármely másik tankönyvkiadványunkból készséggel szolgál a társulati könyvkiadóhivatal (Budapest, VIII., Szent-királyi-utca 28).

VEGYESEK.

A főt. kerületi tanfelügyelők, plébános-iskolaigazgatók és a tek. tanító urak b. figyelmébe!

A nagyméltóságú püspöki kar határozata értelmében a magyarországi kath. népoktatási intézetekben csak azokat a tankönyveket szabad használni, melyeket a Szent-István-Társulat ad ki, vagy a melyeket a kebelében működő tankönyvbíráló bizottság approból és jegyzékébe fölvesz.

Kérjük, hogy a jövő iskolaévtől kezdve csakis a Szent-István-Társulat Jegyzék-ébe fölvev tankönyveket veskedjenek iskoláikba behozni.

A midőn erre b. figyelmüket fölhívni bátrak vagyunk, tudatjuk, hogy a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent tankönyvekből, behozatal céljából kért mutatvány-példányokat készséggel küld a Társulat könyvkiadó-hivatala (Bpest, VIII., Szentkirályi u. 28. sz.)

A Szent-István-Társulat Igazgatósa.

A hitoktatók felügyelője. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás a székesfőváros területén működő róm. kath. hitoktatók eddigi felügyelőjét, Kanovits Béla Mór apát-esperest és józsefvárosi plébánost ettől a tiszteletől fölmentette s helyébe Novák Lajos címzetes kanonokot nevezte ki. Az új felügyelő, a mint értesültünk, nagy buzgalommal fogott nagyfontosságú hivatásának betöltéséhez. Működése elé mindazok nagy reményekkel néznek, a kiknek szívén fekszik a székesfőváros hitoktatásának reg óhajtott fejlesztése. Szívvel üdvözljük az új felügyelőt és sok lelkiörömet kívánunk hasznos munkásságának jutalmául.

Előleptetés. Budapest székesfőváros tanácsa Czike Imre fővárosi tanítót, lapunk belmunkatársát, ki a szünnapok alatt e lapnak helyettes szerkesztője volt, vezetőtanítónak küldte ki. Czike Imre egyike a székesfőváros legbuzgóbb és legképzettebb tanítóinak. Gratulálunk.

Az iskolatestvérek Bács-Topolyán. Az elmúlt kedden érkezett meg Bács-Topolyára három iskolatestvér, hogy a Lippay Imre adminisztrátor gondoskodása alatt szélszerűen berendezett intézetüket átvehessék és beburorzhassák. Az intézetet szeptember hó 7-én fogja felszentelni Majorossy János püspök s ez alkalommal oda fog érkezni meg három iskolatestvér, a kik ezután is állandóan átveszik az iskolát és megkezdik hasznos munkájukat.

Csávolszky püspök a munkásokért. Csávolszky József ez. püspök, egyházi főtenfelügyelő, követésre méltó példát adott a hatósága alatt álló tanítósnak abban, hogyan kell az igazi tanítónak a népert dolgozni. Váczon a Kuria-száló nagytérmeben összegyűjtötte a földmivészeket és ismertette előttük a gazdasági és munkás-betegséggyógyintézet mibenlétét. A püspököt az vezte erre, hogy Váczon a földmivészek közt mitsem tudnak még a pénztárról s nehogy a korosabbak elkéssenek a beiratkozással, tartotta meg előadását. A munkások megköszönvén a püspök fáradozását, rögtön megalakították a helyi bizottságot és a jelen voltak tölvétették magukat a pénztár tagjainak.

Elárult iskola. A «Dárda és Vidéke» írja: A dárдай római katolikus iskolának folyó évi aug. 2-én délelőtt 11 órakor a római katolikus iskola helyiségében gyűlést tartott, melyen Gaál Sándor plébános, iskolaszéki elnök, Pellachich Károly dr. Világi elnök Paulay Ede, Stefan Péter tanító, ifj. Weigert Mátyás községi bíró, Szubits József, Quiring János, Kirchner Adam, Sobst János és Quiring József iskolaszéki tagok jelentek meg. A gyűlés tárgyát képezte: a dárдай község átirata az iskola államosítása ügyében. Elnök: Gaál Sándor plébános az átiratot feloivassa s azon kérdésre, vajon hajlandó-e az iskolaszék a dárдай róm. katolikus iskolát az államnak átadni, egyhangúlag elhatározták az átadást. Az ügyzel a jövő számban részletesen foglalkozunk.

Schlauch bibornok az államsegély ellen. Schlauch Lőrincz nagyvárad bíboros-püspöktől erdekes leirat érkezett a békéscsabai római katolikus egyháztanácsához. Azon óhajását fejezi ki a bibornok, hogy az egyház a tanítói korpótlék fedezésére ne kérjen a kormánytól államsegélyt, hanem fedezze azt rendes bevételéből. Az egyház iskolaszéke legutóbb tartott ülésén foglalkozott a leirattal s egyhangúlag kimondta, hogy az egyház mostoha anyagi viszonyaira való tekintettel, igenis kérni fogja a kormánytól az államsegélyt, a mint eddig is már kérte hat esetben. A békéscsabai egyháztanács nagyon helytelenül eszelekedett, midőn az állam nevétségesen

csekély segélyért kunyorál és ezzel kiszolgáltatja a békéscsabai katolikus iskolát az államnak.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

Az imelyi (Esztergom főegyházmegye, Komáromm.) róm. kath. iskolánál az altanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 800 korona, melyből 635 korona államsegély, 165 korona a kath. iskola pénztárából, $\frac{3}{4}$ ol kemény hasábfá a politk. községtől. A jogosultaknak 100 korona korpótlék az államtól, Bakay-alaphól 80 korona ösztöndíj. Lakás: egy szoba a legszükségesebb butorral. Köteleessége: az I. és II. oszt. külön tanteremben önállóan vezetni és az ismétlőket heti 4 órában tanítani, az orgonálásban jártas a kántori teendőkben segédkezni. Okleveles tanítónő is pályázhat. Választás *szept. 30-ikén* lesz. Az állás azonnal elfoglalandó. A megválasztottat a hitközség Érsekújvár vagy Komárom vasuti állomásról elhozatja. *Az iskolaszék.* 558 1—1

Otura róm. kath. népiskolánál egy tanítói állás azonnal betöltendő. Javadalmazása: hitközségtől 400 kor. készpénz és egy butorozott szoba lütessel, az állami (400 kor.) segély megnyeréséig, mely folyamatban van, 300 kor. bizonyos jóakarattól. Kötelmei: egy osztályt nevelve-oktatni, az iskolásokra templomban felügyelni, a kántori teendőkben és éneken segédkezni és a kántort szükség esetén helyettesíteni. Tannyelv: magyar-tót. Fölszerelt folyamodványok tót. *Láng Rudolf* esp. plébános úrhoz küldendők *szeptember 8-ig* Oturára (Nyitram). 542 1—1

A vicskováni róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése 800 kor., 60 korona talletmény, ebből köteles a tantermet futeni. Tannyelv tót-magyar. Az állomás azonnal elfoglalható. Folyamodványok dr. *Mihalik János* radosóczy (Nyitram.) plébánoshoz czimzendők. 550 1—1

A naszvadi róm. kath. tanítói állásra folyó év *szeptember 15-ig* pályázat hirdettetik. A tannyelv magyar. Fizetése egy évre 800 korona havi utólagos rész etekben és 24 korona fára: a legszükségesebb butorral ellátott szoba. A tanító a tanításon kívül köteles növendékeit a templomba vezetni Istenszolgálatra és ott reájuk szigorúan felügyelni. A gazdasági ismétő iskolában tanítóársával együtt tanítani. Nem különben a kántori teendőkben segédkezni. Pályázhatnak okleveles nőien tanítók. Tanév alatt állását el nem hagyhatja. Kérvények az *iskolaszék* czimzendők. 551 1—1

A szeredi róm. kath. népiskolánál egy tanítói állás betöltendő. Fizetés 700 korona s egy szobából álló lakás. Fölszerelt folyamodványok folyó évi *szeptember hó 15-ig* a szeredi róm. kath. *iskolaszék elnökségénél* benyújtandók. 564 1—1

Az epöli (Esztergom.) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állás üres. Javadalmazása 700 korona államsegély és 100 korona a községtől. Folyamodványok fötszt. *Duschek János* alesperes-tanfelügyelő úrhoz küldendők Komárom-Tardosra, *szeptember 17-ig.* 574 1—1

Egri érseki megye.

Mályi (Borsodm. posta, vasut Nyékládháza) róm. kath. iskolaszék kántortanítósnágra pályázatot hirdet. Javadalma: Egerből 240, tandíjból 140, hitközségtől 128 kor., 7 hold föld, hat darab jószágra legeltetés, párbérből 20—24 köből gabona 32—38 korona készpénzzel, stólaból 80 korona, korpótlék. Tisztességes lakás, meléképtületek, házikert. Köteleessége a kántortanítói teendők végzése az iskolaszék utasítása szerint. Választás *szeptember 16-án*. Személyes megjelenés kívánatos. Kelt Mályiban, 1901. évi szept. 5. *Dávid János*, plébános. 563 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Tuzsinára (Nyitramegye) róm. kath. elemi iskolához *október 2-ig* pályázat hirdettetik. Évi fizetés államilag

segélyzett 400 ft. A szükséglet szerint, két szoba, konyha. Ökmányok az *iskolaszékhez*; küldendők. Tanítási nyelv német-magyar. 559 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **bilíbi** róm. kath. kántortanítói állásra f. évi *szeptember 23-ig* tartó határidővel pályázatot nyitok. Jövedelme 1. 70 korona, rozs 292 kor. értékben; 73 kalongya zab 146 kor. értékben; 27 vonatás tűzifa 54 k. r. értékben; csapartól 40 kor. 2. Stola-jövedelem 20 kor. 3. Szt. mise alapítványok kamataiból 2 kor. 90 fillér. 4. Regale-alapítvány kamataiból 1 kor. 50 fill. 5. Az iskolafűtés díjából 2 kor. 6. Tanítótevések beirattási díjából 14 kor. 7. 2 hold 46 □ öl szántó és 1 hold 68 □ öl kaszáló: 40 kor. 8. Kényelmes lakás: két szoba, kamra, konyha, pince, sítóházal, gazdasági épületekkel és konyhakerttel. Kötelessége: 40 mint kántornak; az összes kántori teendők végzése; vasár- és ünnepnapokon szentmise előtt a rózsafüzér előmondogatása; sekrestyési teendők végzése; 60 mint tanítónak; az összes tanítótevések oktatása. Az államszegély iránti kérvény elintézés alatt áll. Pályázni csak akkor lehet, ha a fűszerrel folytatódványukat alulírtak nyújtják be. Gálenzen, 1901. augusztus 30-án. *Selyem Géza* plébános, iskolaszéki elnök. 553 1—1

Győri püspöki megye.

Pályázat a **loasi plébános**hoz tartozó **Ebergőcz** község (Soproni) kántortanítói állomására. Javadalma: 2 szoba, konyha és melléképületeken kívül, földek jövedelméből, gabonából, kaspénz és stola-jövedelméből körülbelül ezer korona. Kötelessége a tanítói és kántori összes teendőket az eddigi szokás szerint végezni. Pályázati határidő: *szeptember 23-án, Major György*, plébános. 549 1—1

Neszmélyi róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: 800 korona havi részletekben pontosan fizetve, 16 km. kemény doronglá a házhoz, szállítva, melyből az iskola is tüntendő. Törvényes komódók az államtól. Párpenz körülbelül 20 korona. Kis temetés 1 korona, nagy temetés 2 korona, 1 hold föld használatra. U. lakásban 2 szoba, konyha, éléslár, pince és gazdasági melléképületek és kert. Kötelessége a mindennapi és ismételő tanítótevéseket tanítani, kántorságot végezni. Az ökmányokat **neszmélyi** róm. kath. iskolaszékhez ezímezve *Simon Péter* plébános úrhoz D. Almasra küldjék *szept. 15-ig*. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. *Neszmély*, 1901. augusztus 31-én. *Hegedűs Sándor*, iskolaszéki jegyző. 552 1—1

Az **öttevényi** (Győr) róm. kath. népiskolához osztálytanítói kerestetik. Fizetése 700 kor., egy öl tűzifa, egy bútorozott szoba. Kötelessége az egyesített négy fős csapatot oktatni, a kántorságban és ismétlők oktatásában segédkezni. Határidő *szeptember 15. Lukács János*, pléb. 560 1—1

A **kapuvari** róm. kath. népiskolánál üresedésbe jött osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Évi fizetés 800 kor. kántorság és hités ezímen 40 kor. és egy szobával állomásra. Kötelessége egyik tanteremben a rendszeres tanítást, a másikban az ismétlőkkel kántorságot folytatva oktatni, és kántori teendőket végezni. Az iskolaszékhez közzel kérvények *feljő hó 19-ig Németh János* prebost-plébános úrhoz küldendők. 557 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **rigyiczai** (Bácsma) róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra folyó évi *szeptember hó 20-ig* pályázatot hirdet. Fizetés: 900 kor. és a gazd. ismétlőoktatásért 100 kor. Pályázótól megkivántatik a magyar és német nyelv tudása. Megválasztott tartozik az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni és gazd. ismétlőiskolát tartani. Orgonálásban jartasak előnyben részesülnek. Az állás folyó évi október hó 1-én foglalandó el. Kellőleg fűszerrel kérvényes a rigyiczai róm. kath. iskolaszékhez ezímezve *Mikson Mihály* esp. plébánoshoz Rigyiczára küldendők. 546 1—3

Remen (Bácsma) róm. kath. magyar és németajkú új tanítói állomásra folyó évi *szeptember 25-ig* pályázat hir-

dettek. A tanítói állomás javadalma 600 korona havi előleges részletekben és 100 korona lakbér. Ismétlő iskola vezetéseért külön díj nem jár. A kántori teendők végzésében jartasak előnyben részesülnek. A kellőleg fűszerrel kérvényes, a remi róm. kath. iskolaszékhez ezímezve, ut. *Klászky Ferencz*, esperes-plébános úrhoz Jankóváczra küldendők. 562 1—1

Kassai egyházmegye.

A **nyestai** (Abauj-Tornam.) róm. kath. kántortanítóságra pályázat hirdettek. Javadalmazása szabályszerű lakáson és kerten kívül 977 kor. 80 fillér. Kérvények nálam folyó évi *szept. hó 21-ig* adandók be. Póstaheily: *Selyem Bohánsky Tivadár*, iskolasz. elnök. 566 1—1

Munkácsi egyházmegye.

Orosra (Szabolcsm.) gör. kath. okl. segédtanító kerestetik 30 korona fizetés és teljes ellátás mellett. Megkeresések az *iskolaszékhez* intézendők. 545 1—1

A **nyirbélteki** gör. kath. II. od kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme államszegélyvel 800 korona és lakás. Kellően fűszerrel s a püspök úr ömeltőségéhez intézett kérvények f. évi *szeptember 15-ig* alulírtokhoz küldendők. *Nyir-Bétek*, 1901. szept. 3-án. *Szember Mihály* gkath. lelkész, isksz. elnök. 567 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Bánkeszi (Nyitra) róm. kath. tanítói állomás betöltendő. Fizetése: 800 korona, bútorozott szoba, 2 köbméter tűzifa. Kötelessége: mindennapi és gazdasági ismétlőiskolában tanítani, istentisztelet alatt gyermekekre fölügyelni. Okleveles, magyarul-tól tudó tanítók vagy tanítónők pályázhatnak. Folyamodványok ft. *Böringer János* iskolaszéki elnökhöz folyó évi *szeptember hó 8-ig* küldendők. 541 1—1

Nyitra-Diveken (u. p. Nyitra-Rudnó) megüresedett, államiilag segített, magyar-tól tannyelvű, róm. kath. másodtanítói állásra 920 kor. évi jövedelemmel, — melyből 100 kor. lakbér, 20 kor. kertálatány és a többi áll. segélyvel kiegészített tanítói fizetés. — *szeptember 23-ig* pályázat hirdettek. Pályázhatnak okl. férfi- s nőtanítók és okl. övönök is. Az állás október 1-én foglalandó el. 561 1—1

Az üresedésben levő **puchói** (Trencsénm.) róm. kath. tanítói állomásra ezennel pályázat hirdettek. Pályázati határidő folyó évi *szeptember 18.* A tanító javadalmazása áll (400 ft.) 800 kor. kaspénzből. Van azonfelül szabad lakása és 8 m³ tűzfaja. Kivántatik oklevél és magyar-tól nyelvismeret. *Puchó*, 1901. évi *szept. 3-án. Dermisch Pál*, esp.-plébános, iskolasz. elnök. 565 1—1

A **nemes-kottessői** (Trencsénm.) róm. kath. államiilag segélyezett II. od tanítói állásra okleveles tanító, esetleg tanítónő kerestetik. Javadalmazása 754 korona államszegély, 10 korona a hitközségtől, kert helyett 16 korona, szobája és a tanteremfűtésre 72 kor. Szabadlakás. Kötelessége a mindennapi magasabb osztálybelieket és az ismétlősöket oktatni, esetleg a kántoriakban segédkezni. Tannyelv tót-magyar. Pályázók bizonyítványaikat *szeptember 23-ig* küldjék *Pelkán József* iskolasz. elnökhöz Nemes-Kottessóra, u. p. Hlinik (Trencsénm.). 576 1—1

A **tökés-ujfalui** (Nyitra) róm. kath. népiskolánál másodtanítói állás betöltendő. Javadalma 650 kor., két szobás lakás és két öl fa államszegély kílátásban. Kötelessége I—II. ismétlősök tanítása. A gyermekeket templomba vezetni s rájuk fölügyelni. Magyar és tót nyelvének ismerete megkivántatik. Pályázhatnak okleveles férfi-tanítók, esetleg tanítónők *október hó 1-ig* ft. *Duday János* iskolasz. elnök úrhoz. 570 1—1

Pécsi egyházmegye.

Tolna-Agárd róm. kath. magyar tannyelvű iskolájának osztálytanítói és III. tanítói állomására okleveles tanítók, avagy okleveles tanítónők kerestetnek. *Előbbinek* jövedelme: két szoba, konyha, kamra, pince, kert, melyeknek hasznóértékök 184 kor., évenként még 600 kor. törzsfizetés. Kötelessége az ismétlős leányokat is tanítani. — *Utóbbinak* jövedelme: kántortanítótól teljes ellátás, mosás, fűtés, világítás, egy szobából álló szabad

lakás és 300 korona készpénzben, melyből 100 korona a hiányzó második szoba, konyha, kamra és kertilletmény pótlásául adatik, öt éven át még 120 koronából álló püspöki segély. Kötelessége első osztályban önállóan, az ismétlődő iskolában a fiukat oktatni, kántortanítót az orgonálásban és éneklésben ingyen helyettesíteni. Ezen állomások azonnal elfoglalandók s a tanév végéig el nem hagyhatók. *Fischer*, plébános. 548 1—1

A Baranya-Vasvári plébániához tartozó **Teke**s fiókörség róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik *f. évi szeptember hó 20-ig*. Az állomás jövedelme: I. 2 szobás lakás, konyha, kamara, pincze, konyhakert s a szükséges meléképületek. II. Földhasznélvezet: 1. 11 hold és 1480 ööl szántóföld a tanító által munkáltatva. 2. 844 ööl rét. 3. 1 hold és 108 ööl legelő föld. III. Terményben: 1. Minden telkes pár után (40) $\frac{1}{4}$ pozs. mérő búza és $\frac{1}{4}$ rozs, mérő rozs. 2. Minden kisházás és zsellér pár után (34) $\frac{1}{4}$ pozs. mérő rozs. 3. Tanító használatára 3 ööl hasábra: iskolai fűtésre 2 ööl házhoz szállítva. IV. Készpénzben: 1. Minden iskolás gyermek után (27) 80 fillér. 2. Minden pár után (74) 80 fillér. 3. Vasárnapi oktatásért 20 korona. 4. Bor fejében minden szőlősgazda után (26) 1 korona. 5. Szénaváltás fejében 15 korona. 6. Stóla körülbelül 15 korona. 7. Államsegély 182 korona. Tannyelv magyar. Pályázhatnak okl. férfitanítók. Az állás *okt. 1-én* elfoglalandó. Kérvények az iskolaszéki elnökökhez: Bar. Vasvár, plébániahivatalhoz intézendők. *Molnár József* plébános, iskolaszéki elnök. 573 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Deresk (Gömörm.) róm. kath. iskolaszéke a másodtanítóságra *szeptember 15-ig* pályázatot hirdet. Évi járandósága a hitközségtől 600 kor., 10 méter fa, lakás és 180 kor. államsegély. Az állomás október 1-én elfoglalandó. Kelt Deresken, 1901 aug. 28. *Dusek Ferencz*, plébános. 543 1—1

Levárt (Gömörm.) róm. kath. leányegyház iskolaszéke a kántortanítói állomásra *szeptember 15-ig* pályázatot nyit. Évi járandósága rendes lakás és szép házi kerten kívül a hitközségtől 614 kor., államsegélyből 196 kor. és korpótlék. Kérvények a dereski plébániahivatalba küldendők. 544 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **vaáli** róm. kath. elemi népiskola első osztályú tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése polgári évre 600 kor., bútorozott lakás, két méter fa. Köteles a kántorságban segédkezni. Okleveles tanítók, tanítónők kérvényeiket *szeptember 15-ig* ft. *Turits Sebő* elnök, plébános úrhoz czimezve, küldjék be. Az állás azonnal elfoglalandó. 554 1—1

A **söregdi** kántortanítói állomásra *szeptember 23-iki* határnapjal pályázat nyitattik. Jövedelme: Lakás: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, pincze és kert 60 K, $\frac{1}{2}$ hold szántóföld 120 K, körülbelül 50 mérő rozs 250 K, párpénz körülbelül 200 K, fapénz 30 K, vasárnapi iskoláért 40 K, szántáspénz 320 K, osztyasütésért 4 K, borváltás 60 K, stóla körülbelül 20 K. Összesen 853 K 20 fill. Pályázni kívánó képesített tanterfiak tölszerelt folyamódványukat a nt. kerületi *eszékes tanfelügyelő* úrhoz (lak. Isztmér, posta helyben) *szeptember 22-ig* terjesszék be, a választás napján pedig, *szeptember 23-án d. e.* a helyszínen személyesen jelenjenek meg. Vasúti állomás Bodajk. 571 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **farkasfalvi** (Vas megye) róm. kath. osztálytanítói állomásra *szeptember 15-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme lakáson kívül 600 kor. és 2 ööl puhafa. Kérvények az iskolaszéki elnökökhez intézendők. 533 2—3

Veszprémi egyházmegye.

Vindornyalak fiókörségben kántortanítói állásra *szeptember 24-re* pályázat hirdettek. Lakás: egy szoba, konyha, istálló, felszer. sertésólak. Államsegély 200 kor. Farányi-alapítványból 105 kor. Ferencz József-alapítványból 47 kor. 50 fillér. Hertelendy-alapítványból 13 kor.

64 fillér. Tandíj 100 kor. Hitközségtől 40 kor. Lélekpenz 20 kor. Stóla 6 kor. Lélekgabna átlag 23 mérő 130 kor. Mustkollektá 50 kor. Rét 2004 ööl kataszt. tiszta jövedelme 22 kor. 54 fillér. 770 ööl föld kataszt. tiszta jövedelme 2 kor. 32 fillér. Két ööl tűzifa, a közsebeli k tartoznak meghordani, 40 kor. Legeltetés 12 kor. Harangoztatásért 20 kor. Összesen 809 kor. Rét és föld munkálását a hívek teljesítik. Személyes megjelenés kívántatik. Kérvények a zalaszántói plébániahivatalhoz intézendők. 556 1—1

Magyar-Lukafai róm. kath. fiókegyház kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Határidő *szept. 15.* Javadalmazása: 2 szoba, konyha, kamara, istálló, pincze, pajta, 6 hold vetőföld. a hívek teljesítenek mindennemű földmunkát, 1 hold kert. 2 hold rét. Párber 8 mérő rozs. 4 mérő búza. 118 korona pénz. Sopronyi alapítványból 44 kor. Tandíjból rendes és ismétlőiskolásoktól 30 kor. körü. stóla 10 korona körül, 5 ööl fa udvarba álltva. 4 malomfuvar 8 kor. Összesen a lakás és kert kivételével, 600 korona. Oklevélhél bírónak 200 korona államsegély kúlatásban. Személyes jelenlét szükséges. Nótanító is pályázhat. A hívek készek a tanító jövedelmét, a lakás és $\frac{1}{4}$ hold kert kivételével, 600 koronában megváltani. Folyamódványok *Friedrich Antal* iskolaszéki elnökhöz *Nagy-Hárságra* (Somogy megye) intézendők. 555 1—1

Marczali-i r. m. kath. segédtanítói állomásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 680 korona, egyszobás lakás, fűtés, tisztogatás és élelmezés, mosás és viágítás nélkül. Kötelessége: egy mindennapi, az ipariskolánál két osztályt vezetni s az összes kántori teendőkből segédkezni. Kérvények alulirhoz küldendők. Az állás *szept. 10-én* elfoglalandó. *Kovács Sándor*, főtanító. 540 1—1

Lepsényi (Veszprém.) plébániához tartozó **Balaton-Világos** pusztai tanító-állomásra pályázat nyitattik. Jövedelme: teljes úri ellátás és 600 korona készpénz. Okleveles r. kath. tanító urak folyó évi *október 1-ig* kérvényeiket ft. *Humor Gábor* pléb. úrhoz (Lepsény) küldjék. 578 1—1

A **háromfa-agarévi** (Somogy) róm. kath. iskolaszék két tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése egy polgári évre 800—800 korona, külön bútorozott szoba, tél fűtés és tisztogatás. Okleveles, nőtlen, fiatal tanító urak kérvényeiket az iskolaszék elnökségéhez *szeptember 14-ig* nyújtásák be. Csakis férfitanítók pályázhatnak. Az iskolaszék. 579 1—1

Váczi egyházmegye.

A **dunaharaszti-i** magyar-német ajkú róm. kath. elemi iskolához egy osztálytanítói állásra *szeptember 15-ig* pályázat hirdettek. Fizetése 800 kor. a község pénztárából, egy ööl tűzifa és bútorozott szoba. Kötelessége az első és második osztályt és ismétlőket tanítani. Az okmányok ft. *Kraszna János* ker. tanfelügyelő úrhoz (Pest mellett) küldendők. 580 1—1

Galgamácsai (Pestm.) róm. kath. elemi népiskolánál 2 tanítói állásra pályázat hirdettek. a) Tanító fizetése: 1. Két szoba, konyha és kamrából álló lakás. 2. $\frac{1}{2}$ holdnyi kert. 3. A községtől 200 korona. 4. Állami segély 400 kor. 5. Gazdasági ismétlő iskola tanításaért a közs. 100 kor. b) Tanító fizetése: 1. Egy szoba és előszobából álló lakás, csak ha nőtlen, használhatja. 2. Lakáspótlék és kert járandóság fejében 130 kor. 3. A községtől 600 kor. 4. Állami segély 200 kor. 5. Faiskola kezeléseért a tiszta jövedelem tele. Köteles a rábizandó osztályokon kívül a kántorságban segédkezni s kántort. szükség esetén helyettesíteni. Pályázati határidő *szeptember 14.* A kérvények *iskolaszéki elnökre* czimzendők. 547 1—1

A **kisecseti** róm. kath. filiális egyházhhoz kántortanító keresetlik. Fizetése: 800 kor. és lakás. Részben kántoralis a természetben, részben államsegély. Pályázati határidő *szept. 25.* Oklevél kívántatik. Háztartás ajánlatik. Kelt Nándoron (Nógrádm.) 1901 szept. 3. *Rófusz Gábor*, plébános, iskolaszéki elnök. 557 1—2

Szabadszállási-Jakabszállásán üresedésben álló róm. kath. kántortanítói állásra folyó évi *szeptember 15-ig* pályázat nyitattik. Javadalma természetben lakás (egyelőre egyszobás) házi kerttel, 70—80 tanítvány után egyenkint 2 kor. tandíj, ugyanannyi pártól 2 kor. párber.

2.00 püha tünia, stóla, 320 kor. államségély. Folyamod
ványok auitríhoz lissára küldendők. *Léskó József*, iskész.
elnök. 575 1-1

A **gyóni** (Pestmegyei) kántortanítói állomásra pályá-
zat hirdették, melynek jövedelme egyházi alapokból
70 korona, tandíj 150 korona, kiállításban államségélyből
480 korona, kántorálts. párbér 200 korona, stóla kis halot-
tól 2 korona 50 fillér, nagy halottól 3 korona, balesz-
tató külön számították. Pütojéoz minden tanköteles után
1 korona, melyből az iskola is fütendő; lakás természet-
ben, egy szoba, konyha, kamra, istálló. A megválasz-
tottnak kötelessége a mindennapi és ismétlőiskolát vezetni,
a tantervcskéket és vasárnapi litániát a hívekekel vezetni.
Pályán szánd. közök képestő okmány és működési
bizonyítványokkal fő szerezit kérvényüket *folgó hó 21-ig*
Dezsdés Lénárd espéres-plebános, Sári, up. Dabas, czi-
merve benyújtani kéretnes. 572 1-1

Házitanítót keresek püztára szerény igényekkel,
ki két hügyer-pegemnek első és harmadik elemi osztályra
nyagos oktatást adhat. Zongora és német nyelv tanítása
szándék, ajánlatok fizetési-teny megjelölésével. *Görvik*
János uradalmi isván *Plo-Szőlős*, u. p. Orosháza (Békes-
megye) ralmzandók. 569 1-2

Eladó zongora

Egy még jó karban levő 7 oktávós Bereg-
szási zongora, putányos áron — részlet-
fizetésre is — eladó. Bővebb értesítést

PAP JÓZSEF,
sümei (Zala m.) kántortanító ad

GÉPEKKEL BERENDEZETT
ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET.

175 1-52

Rieger Testvérek

Budapest,
Garay-utcza 48. sz.

Rieger Testvérek Jägerdorfi
(Osztr.-Szilézia) es es kir.
udv. orgonagyáranak fiokja.

Legolcsóbb áron ki-
váló legnyomasu (pneu-
matik) orgonákat szállí-
tanak.

Az összes katholikus elemi és felső
népiskolákban, polgári és felsőbb leány-
tanodákban, tanító- és tanítónőképezdek-
ben használt és előirt

tankönyvek

legujabb kiadásokban kaphatók

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28b.